

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

EL GEGANT DE MERENGUE

Elaboració: JOSEP ALEMANY GALÁN. Mestre de València

FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR/A: .....

IL·LUSTRADOR/A: .....

EDITORIAL:.....COL·LECCIÓ:..... Núm.:.....

ARGUMENT

Nota: Els lectors hauran d'ordenar les seqüències de la història ací narrades a fi d'aconseguir l'argument del conte. Cada seqüència correspon a un capítol. Es resoldrà escrivint el títol de cada capítol abans de cada fragment.

Des d'un país llunyà arriben unes xiquetes germanes que fugen de la guerra. Naveguen amb una xicoteta barca per la mar. Entre pors, perills i esperances, busquen un lloc on refugiar-se i viure en pau.

Quan els xiquets caramenguins, com cada vesprada, van a l'amagatall on les germanes refugiades esperen menjar i jocs, el xiquet guardià els descobreix i se'ls emporta presoners al castell del gegant.

En el seu camí al castell, les xiquetes refugiades fan una parada a la ciutat que fa de capital del país. En assabentar-se de l'empresonament dels xiquets que les ajudaven, decideixen anar a rescatar-los. La mestra les informa d'un pla per a salvar-los si elles no ho aconsegueixen. Quan arriben al castell i intenten fugir després d'alliberar els seus amics caramenguins, són empresonades.

Al País de Merengue i Caramel hi ha una escola on aprenen uns xiquets caramenguins amb la seua mestra. A tots els agrada l'escola excepte a un. Al país mana un gegant que viu en un castell i no permet que els habitants es relacionen amb estrangers.

Al castell del gegant, el xiquet guardià, nerviós, no sap com explicar-li al seu amo el que li ha paregut vore a la platja. El gegant, tot i que desconfia, està capficat en el seu aixovar per a casar-se.

Mentre, al castell, el gegant celebra els seus èxits. El xiquet guardià no està convençut de la bondat de les seues accions. El gegant li mostra el full amb la fórmula d'una poció poderosa que pot utilitzar contra els caramenguins. És un full que el gegant va arrancar d'un llibre i pensa que tots li tenen por perquè imaginem que el gegant té aquella arma tan poderosa. El xiquet guardià, molt esglaiat per l'embolic en què s'ha posat, decideix canviar per complet. Li furta el paper al gegant i ix del castell per a tornar-lo al seu lloc.

Les xiquetes refugiades, acostumades a enfrontar-se a la nit i al dia, decideixen anar al castell per a fer front al perill més gran del país que les acull.

Els xiquets alliberats arriben a la ciutat i es reuneixen amb la seua mestra. Ella els conta el seu pla per a rescatar les xiquetes refugiades i vèncer el gegant. Ha trobat en un llibre com s'elabora una substància que pot acabar amb el gegant, però hi falta el full on està la fórmula. El grup es desmoralitza i tots pateixen pel futur.

Els xiquets de l'escola, mentre juguen a la platja, es troben al company que no li agrada l'escola i que ara fa de guardià al castell de gegant. Quan, després d'advertir-los dels poders del gegant, se'n va, arriben a la platja arrossegades per les ones les germanes en busca de refugi. Els xiquets caramenguins les prevenen dels perills del gegant i les ajuden.

En arribar al castell, els xiquets enganyen el gegant; li fan creure que li porten un suc boníssim i el grandot es beu la poció. A poc a poc, el beuratge va fent el seu efecte i el gegant, finalment, es desfà. Deixen lliures les xiquetes presoneres. Satisfets, saben que ara el país viurà temps nous i esperançadors. Serà un país sense por i acollidor, on hi haurà lloc per a tots.

Al castell, el gegant intenta que els xiquets presoners confessin el que saben sobre les estrangeres que han arribat al país sense el seu permís. Els xiquets caramenguins intenten posar-lo nerviós amb les seues respostes i volen convèncer el seu company que fa de guardià, que comença a veure que aquella situació no li agrada.

El xiquet que fins ara havia fet de guardià del castell, avergonyit i penedit, es presenta a l'escola. Els companys no es fien d'ell, però ha anat a entregar-los el full amb la fórmula màgica de la poció que el gegant havia furtat. La mestra prepara la poció màgica. El gegant se l'haurà de beure i es desfarà. Els xiquets van al castell a enfrontar-se al gegant i salvar les xiquetes presoneres.

1. UNA ESCOLA BEN ESPECIAL
2. LES ONADES DE VEGADES PORTEN GRANS SORPRESES
3. DIFERENTS PERÒ IGUALS
4. UN GEGANT D'ANAR PER CASA
5. ATRAPATS
6. CAL PRENDRE UNA DECISIÓ
7. ALS CALABOSSOS DEL CASTELL
8. XOCOLATINES DISPOSADES A TOT
9. UNES PARAULES MÀGIQUES PERDUDES
10. UNA TROBALLA FORÇA DELICADA
11. EL LLIBRE I LES PARAULES MÀGIQUES
12. LA MERENCARINA MÀGICA

TEMES

JUSTIFICA ELS TEMES TRACTATS EN LA HISTÒRIA *EL GEGANT DE MERENGUE*

TEMES	JUSTIFICACIÓ (indica una seqüència de la història que ho justifique)
Assetjament entre iguals	
Justícia	
Abús poder, temor al poder, tortura	
Viatge de refugiats fugint d'un país en guerra, perills i riscos del viatge	
Prejudicis del "poder" cap als refugiats	
Ajuda als refugiats	
Esforç, col·laboració, treball en equip	
Treball infantil	
Importància de l'educació	
Nutrició adequada	
Importància d'usar el diccionari per conèixer paraules noves	

Es tracta d'una activitat que es pot resoldre per equips:

- Expressió oral.
- Confecció de murals amb fotografies i eslògans que ajuden les presentacions orals.

LÈXIC

Aquesta activitat es podrà resoldre amb l'ajuda de la pròpia lectura de la història i de la consulta del **GLOSSARI**.

Es tracta d'un joc de cartes de dos colors: **34 cartes de merengue (blanques) i 34 cartes de xocolata (marrons)**. Es poden fotocopiar en cartolina i retallar. Es poden plantejar diversos jocs, sempre amb l'objectiu d'emparellar **les paraules del text (cartes blanques)** amb **el seu significat (cartes marrons)**. Ací les cartes blanques es presenten ordenades alfabèticament i les cartes marrons amb un ordre aleatori que no es correspon amb els significats de les cartes blanques.

Joc proposat: Joc de cartes (de 2 a 4 jugadors/jugadores). Es reparteixen 6 cartes a cada jugador després de barallar-les. Les restants queden cap per avall en un muntó. Els jugadors tracten de formar parelles. Si en el moment de jugar, el jugador no pot formar cap parella, n'agafarà una del muntó esperant que per sort en pugui formar una. Si forma parella, l'apartarà. Passa la mà al jugador de la dreta i continua el joc. Guanya el jugador que més parelles aconseguisca i es quede sense cartes ni a la mà ni al muntó de reserva.

ACOTAR-SE	AIXOVAR	ARRUPIR-SE
AGOSARAT, AGOSARADA	ALBIRAR	AVENC
AÏNA (MÉS AÏNA)	ARRAULIR-SE	BADAT, BADADA

BALBOTEJAR	BOCAMOLL	DESORI
BARRAT, BARRADA	CAMALLADA	ENNUEGAR-SE
BENEIT	CONTRACOR (A CONTRACOR)	ESGARRIFAR

ESTREBADA	GEMEGAIRE	LLISCAR
FATXENDA	GREIXAR	MALASTRUC, MALASTRUGA
FONEDÍS, FONEDISSA	INABASTABLE	MOLA

NIVI	REBLAR, REBLIR	UDOL
PARAR ESMENT	SUBVERTIR	
PATACADA	TOCACAMPANES	

CONTRAURE'S

**QUEIXÓS,
QUEIXOSA**

**XERRAIRE,
BOCAFLUIX**

INSISTIR

**ASFIXIAR-SE
OFEGAR-SE**

**POSAR
ATENCIÓ**

AJUPIR-SE

**QUE ES FON,
DESAPAREIX**

CRIT

ATREVIT, ATREVIDA	IMAGINAR	DESTRUIR
PERSONA QUE PARLA SENSE TRELLAT	LUBRIFICAR	BLANC
MÉS PROMPTE	ESVARAR, MOURE'S SENSE FRICCIÓ	TROMPADA, COP FORT

INCLINAR-SE	PASSA, CAMADA	DE MOLT VOLUM I QUE PESA MOLT
BALBUCEJAR	CONJUNT DE ROBA QUE S'APORTA AL MATRIMONI	ESTIRÓ
OBERT, OBERTA	ESBORRONAR, ESPANTAR	DESORDRE

INACONSEGUIBLE

**A DESGRAT,
DE MALA
GANA**

**XIMPLE,
BABAU**

GRUTA

**TANCAT,
TANCADA**

FANFARRÓ

**DESVENTURAT,
DESVENTURADA**

ENDEVINA, ENDEVINALLA

De quin personatge es tracta?

És fort, alt i molt gran. És poderós, cruel i molt desconfiat. Habita el castell que domina el poble. Quan fa molts anys va arribar a la platja arrossegat per les onades, estava ferit. Només posar-se bo, es va convertir en una amenaça per a tots. Governava les vides dels caramenguis amb unes lleis egoistes i quasi els va convertir en esclaus. No li agraden els estrangers i tots li tenen por.

És el més entremaliat dels xiquets caramenguis. Molesta els seus companys, els fa cosquerelles, els empenya. No li agrada l'escola. Fa de policia del gegant.

Té un cos redó i els braços curts. Està orgullós del seu aspecte i és molt presumit.

Sembla una dona bastant despistada. Sempre està somrient. Les ulleres li queden una miqueta grans i de tant en tant li cauen sobre la punta del nas.

Ve de Xocomundi, un país llunyà. És la més menuda de les dues. Tota ella pareix un bombó de xocolata negra. Els ulls brillen en la seua cara redona. Té les cames i els braços curts, però forts. Sempre sembla que estiga ballant, acostuma a entropessar amb els objectes i trenca coses sense voler. És pessimista, gemegaire i espantadissa. No li agrada complicar-se la vida i busca sempre el camí més còmode.

Porta dues cues amb dos llaços enormes i florejats. Els seus ulls són redons i molt oberts. Diuen que ho sap tot. Contínuament vol respondre les preguntes de la mestra. Li agrada estar assabentada de totes les coses. Col·lecciona paraules especials.

És alta, prima i molt nerviosa. El seu aspecte és com de xocolata amb llet. És llesta i sempre ha cuidat de la germana.

Va pentinada amb una cua de cavall ben alta i estirada. És valenta. Practica esport i és campiona de merenjudo.

SOPA DE LLETRES

En aquesta sopa trobaràs set TOPÒNIMS i un GENTILICI. Els podràs buscar resseguint les lletres en sentit vertical, horitzontal o oblic, de dreta a esquerra, de dalt a baix o a l'inrevés.

M	I	R	E	N	J	U	G	A	M	E	L	N	F	M	E	R	I	B	A
C	A	L	A	M	E	C	C	A	N	E	E	L	L	X	O	C	B	O	N
A	C	R	O	C	A	R	E	T	I	U	X	O	A	E	H	F	L	A	I
C	R	E	M	I	A	A	E	I	G	M	A	B	M	S	Z	A	A	N	D
R	E	S	B	T	I	M	M	N	I	E	P	R	I	M	E	T	B	A	N
C	A	R	A	N	A	P	E	S	T	R	E	E	L	A	C	E	T	V	U
I	B	U	N	R	L	M	Q	U	E	E	R	T	A	S	D	F	G	U	M
Z	A	F	A	N	A	L	E	R	E	N	G	U	N	D	E	S	E	Q	O
C	O	C	A	R	M	E	R	E	N	G	O	L	D	E	M	B	O	L	C
C	A	R	A	A	R	B	A	S	S	O	T	A	I	T	R	E	B	A	O
A	R	C	R	D	E	S	A	N	T	B	L	A	A	C	A	R	A	T	X
R	C	A	R	A	M	E	N	G	U	I	N	S	L	L	O	P	S	B	O
A	C	I	O	L	L	E	P	O	L	N	E	S	A	U	D	A	B	L	E
M	U	L	L	A	D	A	D	A	N	O	M	I	L	L	E	D	R	A	M

T'agrada aprendre paraules noves? Busca al diccionari el significat de:

- TOPÒNIM:
- GENTILICI:

Escriu els TOPÒNIMS i el GENTILICI que has trobat a la SOPA GEOGRÀFICA:

- La capital del País de Merengue i Caramel: _____.
- Els habitants del País de Merengue i Caramel: _____.
- País que està al nord del país on ocorren els fets: _____.
- Un desert que està al sud: _____.
- País molt gran que està a l'oest: _____.
- Mar a l'est del país: _____.
- País de procedència de les xiquetes que arriben fugint d'una guerra: _____.
- Muntanya on està el castell del gegant: _____.

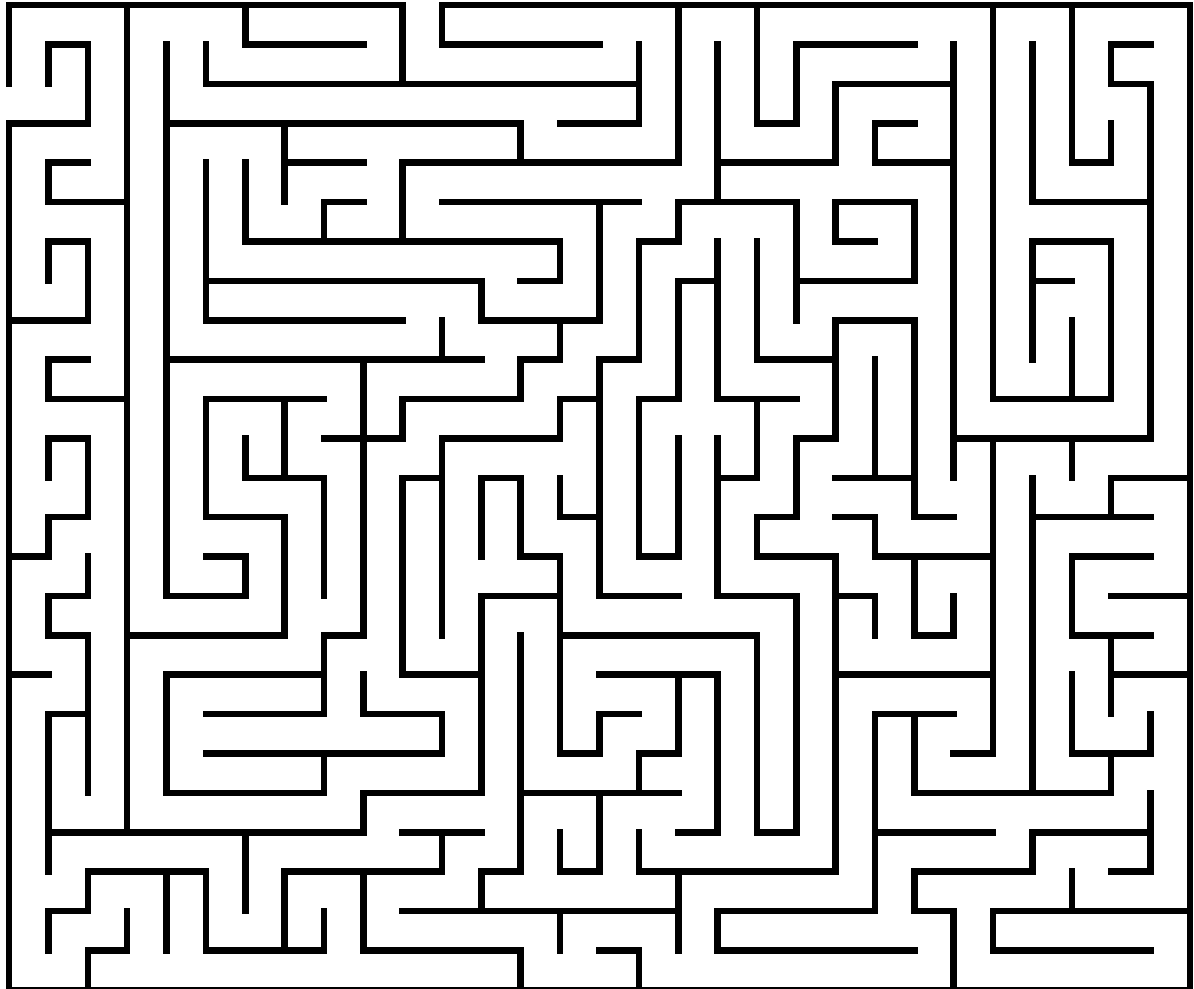
LABERINT

Xocomundi està ple de perills. Només fugir és l'esperança. La mar està plena de perills. El país d'acollida és l'esperança.

Ajuda les xiquetes de xocolata a trobar el CAMÍ DE L'ESPERANÇA:

XOCOMUNDI

PAÍS DE
MERENGUE
I CAMEL

POESIA

NADALA DELS REFUGIATS

Camina que caminaràs.

A on el camí ens durà.

Siga on siga on ens duga

que siga lluny de la fam.

Que siga lluny de les bombes,
que siga lluny de l'espant.

No hi ha però més que portes,
alcen murs al nostre pas.

Ja al cel no queden estrelles,
que òbriguen els cors tancats.

MARC GRANELL

<http://cinellima.blogspot.com/2017/12/nadal-vers-vers-marc-granell.html>

"Nadala dels refugiats". Aquest poema de Marc Granell ha estat musicat per Francesc Anyó i, en aquesta ocasió està interpretada per alumnes del col·legi José Maria Oltra de Montcada. El cor està dirigit per Nelo Juste i la xicalla està acompanyada per l'actor Francesc Anyó, el cantautor Andreu Valor i el músics Clara Martínez i Blai A. Vañó.

CANÇÓ DE BRESSOL PER A DESPERTAR CONSCIÈNCIES

La meua xiqueta és l'ama
de l'asfalt i del carrer.

No té pares ni té casa,
només fam, por i fred.

La meua xiqueta es passa
tot el dia en el taller,
treballant com una esclava
per als rics de l'occident.

La meua xiqueta brama
fugint sota el sol roent,
morta d'espant i de gana,
d'una guerra que no entén.

La meua xiqueta xafa
jugant i sense voler
una mina que, amagada,
li cega de colp els peus.

La meua xiqueta clama
des de tots els continents
justícia que acabe amb tanta
misèria i tant patiment.

MARC GRANELL

<https://www.youtube.com/watch?v=4JZGkfyS7Gk>

Poema de Marc Granell. Del CD del Grup Poètic Argila de l'Aire: Poemes solidaris per a infants i joves. Recita M. Carmen Sáez